बागमती प्रदेश सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय
कृषि विकास कार्यालय
सिन्धुली

धानको पातको फेदको डढुवा रोग (Rice sheath blight)

Rhizoctonia solani नामक ढुसीले गर्दा हुने यो रोग माटोमा लामो समयसम्म बस्न सक्छ। यसले सबैभन्दा पहिले बोटको तल्लो पातको फेदमा आक्रमण गर्छ।

अनुकूल परिस्थितिः

- उच्च आर्द्रता (९३-९७%),
- उच्च तापक्रम (३०-३७°C),
- अधिक नाइट्रोजन,
- बोटहरूको घनत्व धेरै ।

लक्षणहरूः

- सुरुमा पानीको सतहभन्दा माथि पातको फेदमा (leaf sheath) पानीले भिजेको/पानीको फोका जस्ता दागहरू देखिन्छन ।
- पछि फिका खैरा र त्यसपछि सेतो-खैरा धब्बाहरू हुन्छ ।
- धब्बाहरू जोडिएर ठूला बन्छन् र ढुसीको कालो गिर्खाहरु देखा पर्छ ।
- अन्त्यमा पातको किनारा जलेजस्तो सेतो एवम् खैरो देखिन्छ ।

चित्रः धानको पातको फेदको डढुवा रोग

व्यवस्थापनः

- पानी निकासको व्यवस्था गर्ने ।
- बोटहरूबीच उचित दूरी कायम गर्ने ।
- झारपात नियन्त्रण गर्ने ।
- अवशेषहरू जलाउने ।
- भेलिडामाईसिन ३% L @ ३ मिलि/लिटर पानी वा प्रोपिकोनाजोल २५% ई.सी. @ १ मिलि प्रति ४ लिटर पानीमा मिसाई १०-१२ दिनको फरकमा २ पटक छर्ने ।

संकलक तथा तयारकर्ताः विशेषज्ञ सेवा शाखा, कृषि विकास कार्यालय, सिन्धुली